

පුද්ගල වර්යාව කෙරෙහි බලපාන සමාජීය ප්‍රේරණයන් පිළිබඳ විමසුමක්

- ජ්‍යෙෂ්ඨ කථිකාචාර්ය කරඳගොල්ලේ විජිතතිස්ස හිමි

අභිප්‍රේරණයන් යනු පුද්ගලයා තුළ ක්‍රියාකාරී බවක් ආරම්භකිරීම සඳහා බලපාන අභ්‍යන්තරික තත්වයන් ය. ප්‍රේරණයන් උත්තේජනයන්ගෙන් වෙනස්වන අතර අභ්‍යන්තරික ප්‍රේරණයක් නොමැතිව කිසිදු ප්‍රතිචාරයක් ඇති නොවේ. ජීවියාගේ ක්‍රියාකාරී බව පාලනය කරන සාධකයන් ප්‍රේරණයන්හි අන්තර්ගත වේ. යාන්ත්‍රික හෝ ප්‍රතික ක්‍රියා කායික හා බාහිර පරිසරය මත රඳපවතින බැවින් ප්‍රේරණ ගණයට ඇතුළත් නොවේ. එබඳු ප්‍රතික හැසිරීම් දියුණු නොවූ සත්ව කොට්ඨාශ තුළ ද දක්නට ලැබේ. කායික හා මානසික තත්වයන් වෙනස්වීමෙන් ඔවුන්ගේ වර්යා පාලනය වේ. ප්‍රේරණයන් අතීත අත්දැකීම් මත ද රඳපවති. පිලිස්සීමට ලක්වූහු දරුවකු ගින්නට බියක් දක්වයි. මන්ද දැවීම පිළිබඳ මතකය ඔහුගේ මනසේ නිරතුරුව පවතින බැවිනි. එමනිසා අභිප්‍රේරණය වර්යාව සිදුවූයේ ඇයිදැයි පැහැදිලි කරයි. ඇතැමුන් සුවිශේෂී ආකාරයෙන් හැසිරෙන්නේ? ඇයි ද යන්න දැනගත හැකිවන්නේ ඔවුන්ගේ අභ්‍යන්තර අභිප්‍රේරණ සාධකයන් විමසා බැලීමෙනි. උදාහරණ වශයෙන් ලිංගික ප්‍රේරණයේ බලපෑම පුද්ගලයාගේ සුවිශේෂී හැසිරීමකින් අනුමාන කළ හැකි ය. ළමයා කෙරෙහි මව දක්වන සුවිශේෂී හැසිරීම මඟින් මවතුළ දරුවා කෙරෙහි ඇති ආදර හැඟීම පෙන්නවයි. විවිධ හැසිරීම් තුළ එකම අභිප්‍රේරණයකුත් විවිධ අභිප්‍රේරණයන් පිටුපස එකම හැසිරීමකුත් පැවතිය හැකි ය.

අභිප්‍රේරිත හැසිරීමක ලක්‍ෂණ

අභිප්‍රේරිත හැසිරීමක පහත සඳහන් ලක්‍ෂණයන් ඇත.

1. ශක්ති සංවිධානය

අභිප්‍රේරිත හැසිරීමක දක්නට ඇති පළමු මෙන්ම වැදගත් ලක්‍ෂණය වන්නේ ශක්ති සංවිධානයයි. හදිසි අවස්ථාවකදී ඉතා සාමකාමී සතුන් පවා බියගැන්වීමට පත් වේ. මෙසේ වන්නේ ශක්ති සංවිධානය නිසා ය. ශක්ති සංවිධානය වීමේ ක්‍රියාවලිය රසායනික මෙන්ම කායික ද වේ. මෙම ක්‍රියාවලිය සෘජුව නිරීක්ෂණය කළ නොහැකි ය. නමුත් ප්‍රේරණය වූ ඉලක්කය ලබාගැනීමට දුෂ්කර වූ අවස්ථාවකදී මෙම ක්‍රියාවලිය අමතර ශක්තියක ආකාරයකින් දැකගත හැකි ය. සතෙකු යම් ආහාරයක් ලබාගැනීමට ඒ පිටුපස ඇති ප්‍රේරණයේ වේගය ප්‍රදර්ශනය කරමින් ඉතා ශක්ති සම්පන්නව උත්සහ කල හැකි ය. කුසගිනි වූ සුනඛයකුට පහර දෙනවිට වුවත් පාත් කැල්ලක් ගැනීමට උත්සහ කරයි. විභාගයේදී පළමු පංති සාමාර්ථයක් ලබාගැනීමට ශිෂ්‍යයෙකු දරන උත්සහය ඔහුගේ සාමාන්‍ය ජීවිතයේදී දැකිය නොහැකි ය. දුප්පත් පවුල්වල හැදීවැඩෙන මිනිසුන් අධික උත්සහයකින් හා උද්යෝගයකින් යුතුව කටයුතු කරන ආකාරය දැකිය හැකි ය. ඇතැම් මිනිසුන් සාමාන්‍ය ජීවිතයේදී නොකරන අමානුෂීය ක්‍රියා ලිංගික ප්‍රේරණය නිසා සිදුකරයි. මීට හේතු වන්නේ අවශ්‍යතාව අධික වනවිට ශරීරයේ පරිවෘත්තීය ක්‍රියාවලියත් ඊට සමානුපාතිකව ඉහල යාමයි.

2. අප්‍රතිහත ධෛර්ය

අභිප්‍රේරිත හැසිරීමක දක්නට ලැබෙන අනෙක් ලක්‍ෂණය වන්නේ අප්‍රතිහත ධෛර්ය යි. මිනිසාට ප්‍රේරණයේ ඉලක්කය සාක්ෂාත් කරගැනීමකින් තොරව ප්‍රේරණය නිසා ඇතිවූ වර්යාව නැවැත්විය නොහැකි ය. කෑම සොයා යන සතෙකු කොපමණ

දුරක් වුවත් කෑම ලැබෙනකම් ගමන් කරයි. සටන්කාමියෙක් ප්‍රතිවාදියා මැරෙන තුරු හෝ පලායන තුරු සටන් කරයි. ඇතැම් අභිප්‍රේරිත හැසිරීම් වසර ගණනාවක් තිස්සේ ක්‍රියාත්මක වෙයි. රැකියාවක් සොයන්නෙකු තමාට සුදුසු රැකියාවක් ලැබෙන තුරු තම උත්සහය අත් නොහරී. තම ආදරවන්තිය ජයගැනීමට නිශ්චය කරගත් ආදරවන්තයකු කොපමණ දුෂ්කරතාවන්ට මුහුණ දීමට සිදුවුවත් ඇයව අත්නොහරී. ආබාධිත හෝ දුර්වල පුද්ගලයකුගේ අභිප්‍රේරිත හැසිරීමක වුව ද ඉවසීම හා අප්‍රතිහත ධෛර්ය නිරීක්ෂණය කළ හැකි ය.

3. ප්‍රභේද්‍යතාව

අභිප්‍රේරිත හැසිරීමක දැකිය හැකි තුන්වන ලක්‍ෂණය වන්නේ ප්‍රභේද්‍යතාවයි. අභිප්‍රේරිත පුද්ගලයකුට ඉලක්කයක් ඇත. එමනිසා ඔහු ඉලක්කය සාක්ෂාත් කරගැනීමේ අරමුණින් අඛණ්ඩව තම ක්‍රියාවන් වෙනස් කරයි. ගිනිගත් නිවසකට කොටු වූ මිනිසෙක් එයින් පිටතට පැන යාමට නව උපක්‍රම සොයමින් උත්සහ කරයි. ඇතැම්විට ඔහු යම් ආකාරයෙන් උත්සහ කරයි. එය වෙනස් කොට නව ආකාරයකින් උත්සහ කරයි. එසේ එම නිවසින් පිටතට පැමිණීමට හැකිවන තුරු තම හැසිරීම් වෙනස් කරමින් උත්සහ කරයි.

4. ඉලක්කය සාක්ෂාත් වනතුරු නොසන්සුන් ස්වභාවයක් ඇතිවීම

අභිප්‍රේරිත හැසිරීම ඉලක්කාභිමුඛ වේ. එවැනි හැසිරීමක් තුළ ඉලක්කය සාක්ෂාත් වන තෙක් නොසන්සුන්තාවක් දක්නට ලැබේ. උදාහරණ වශයෙන් කුසගින්නෙහි ඉලක්කය ආහාරයයි. කුසගින්න නිසා ආහාර ලබාගන්නා තුරු අප්‍රතිහත ධෛර්යයෙහි නොසන්සුන්තාවක් දක්නට ඇත. ආහාර ගත් පසු මෙම නොසන්සුන්තාව පහව යයි. ඉලක්කය සවිඥානික හෝ

අවිඥානික විය හැකි ය. ඇතැම් විට පුද්ගලයා තම ප්‍රේරණයේ ඉලක්කය දැනී. නමුත් තවත් විටකදී දිගු උත්සහයකින් පසුව තම නොසන්සුන්තාව අවසානයකට පත්කරන ඉලක්කය පිළිබඳව දැනගනී. කායික හා මානසික ප්‍රේරණයන්ට වෙන් වෙන්ව කායික හා මානසික ඉලක්ක ඇත. මෙම ඉලක්කය යාන්ත්‍රික ක්‍රියා හා අභිප්‍රේරිත වර්ගයා අතර වෙනස වෙන්කොට හඳුනාගනී.

5. ඉලක්ක සාධනයෙන් පසුව නොසන්සුන්තාව නැතිවී යාම.

අභිප්‍රේරිත හැසිරීමක දක්නට ඇති සිව්වන ලක්ෂණය වන්නේ ඉලක්ක සාධනයෙන් පසුව නොසන්සුන්තාව නැතිවී යාමයි. අභිප්‍රේරිත හැසිරීමක නොසන්සුන්තාව ප්‍රදර්ශනය වන්නේ ඇතැම් අභ්‍යන්තරික අවශ්‍යතා හෝ ආශාවන් පරිපූර්ණ කරගැනීමට විවිධ ක්‍රමයන් අනුගමනය කිරීමේදී ය. එම අවශ්‍යතාව හෝ ආශාව තෘප්ත වූ විගස නොසන්සුන්තාව නැතිවී යයි. පිපාසිත මිනිසකු ජලය සොයමින් වෙහෙසෙයි. ඔහු ජලය ගෙන පානය කිරීමෙන් පසුව නොසන්සුන්තාව පහව යයි.

ප්‍රේරණයන්ගේ විවිධත්වය

අභිප්‍රේරණයන්ගේ එක් එක් වර්ගීකරණයන් මනෝවිද්‍යාත්මක, කායික විද්‍යාත්මක, සහජ හා උගත්, පුද්ගලික හා සමාජීය ආදී වශයෙන් විවිධ වේ. අභිප්‍රේරණයන්ගේ දෙවදැරුම් වර්ගීකරණය වඩාත් ජනප්‍රිය වර්ගීකරණයයි. එනම් සහජ ප්‍රේරණ සහ උගත් ප්‍රේරණ හෙවත් සමාජීය ප්‍රේරණ වශයෙනි. සහජ ප්‍රේරණ ගණයට ආශයන්, කායික හා මනෝවිද්‍යාත්මක අවශ්‍යතා ඇතුළත් වේ. සහජ ප්‍රේරණ නෛසර්ගික වේ. සහජ ප්‍රේරණයන් පුද්ගලයා ලෝකයට බිහිවන විට රැගෙන එන ප්‍රාථමික, ජීවිතය පවත්වාගෙන යාමට අවශ්‍ය කායික හා ජීවවිද්‍යාත්මක අවශ්‍යතාවයන් ය. එසේම එම ප්‍රේරණයන් ජීවිතය නොනැසී පවත්වා ගැනීම සඳහා ද අවශ්‍ය වේ. එම ප්‍රේරණයන්ගේ සාධනය වැලැක්වුවහොත් කායික හා මානසික සමතුලිතතාවට

හානි පැමිණේ. එම සමතුලිතතාව නැවත ගොඩනගාගත හැක්කේ මෙම සහජ ප්‍රේරණයන් තෘප්තිමත් වූ විට ය.

උගත් ප්‍රේරණ ගණනයට සමාජීය හා උගත් පුද්ගලික අවශ්‍යතා ඇතුළත් වේ. සමාජීය පරිසරය තුළ සෑම පුද්ගලයකුම බොහෝ සමාජීය ප්‍රේරණයන් වර්ධනය කරගනී. සමාජීය පරිසරයෙන් අත්පත්කර ගනු ලබන ප්‍රේරණයන් සමාජීය ප්‍රේරණ ලෙස හඳුන්වනු ලැබේ. මෙම ප්‍රේරණයන් සාමාන්‍ය සමාජීය ප්‍රේරණයන් හා පුද්ගලික සමාජීය ප්‍රේරණයන් වශයෙන් දෙපරිදි වේ. සාමාන්‍ය සමාජීය ප්‍රේරණ සෑම පුද්ගලයකු තුළම දක්නට ඇතත් පෞද්ගලික සමාජීය ප්‍රේරණයන් විශ්වීය ලෙස ඉතිරිපත් නොවේ. උදාහරණ වශයෙන් සියලුම මිනිසුන් මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතා නොකිරීම දැක්විය හැකි ය. දෙවනුව සාමාන්‍ය සමාජීය ප්‍රේරණයන් අඩු වැඩි වශයෙන් එකම ආකාරයෙන් පවතී. නමුත් පෞද්ගලික සමාජීය ප්‍රේරණ එක් එක් පුද්ගලයන් තුළ එකිනෙකට වෙනස් ආකාරයන්ගෙන් පවතී. උදාහරණ වශයෙන් ආකල්ප හා කැමැත්තන්, ජීවන ඉලක්ක, අපේක්ෂා මට්ටම්, පුරුදු සඳහා පුද්ගලයා තුළ ඇති ලැදියාව හා ප්‍රවේණිය වැනි ගුණාංග මත පදනම්ව පෞද්ගලික සමාජීය ප්‍රේරණ එකිනෙකාගෙන් වෙනස් වේ. එමනිසා පුද්ගලයාගේ සමාජීය හැසිරීම අධ්‍යයනයේදී පොදු සමාජීය ප්‍රේරණයන්ට අමතරව පෞද්ගලික සමාජීය ප්‍රේරණ පිළිබඳ දැනුම ද වැදගත් වේ. මෙම ලිපියේ දී පුද්ගල වර්ගාව කෙරෙහි බලපාන එවැනි තෝරාගත් සාමාන්‍ය සමාජීය ප්‍රේරණයන් හා පෞද්ගලික සමාජීය ප්‍රේරණ කිහිපයක් පිළිබඳව විමසා බැලේ.

සාමාන්‍ය සමාජීය ප්‍රේරණයන්

1) ප්‍රශංසා හා දෝෂාරෝපනය

සෑම සමාජයක් තුළම පාහේ ප්‍රශංසා ලබාගැනීමටත් දෝෂ ඇසීමෙන් වැලකීමටත් පුද්ගලයා අභිප්‍රේරණය වේ. පුද්ගලයා

අන් පුද්ගලයන්ට සෘජුව ප්‍රශංසා කිරීමට අකමැති වුවත් ප්‍රශංසා ලබාගැනීමට කැමති වේ. සාමාන්‍යයෙන් හරි වැරද්ද යන මතය ප්‍රශංසා ලැබීම හා දොස් ඇසීම හා සම්බන්ධ වේ. පුද්ගලයෙක් ප්‍රශංසාත්මක හැසිරීම් ඉගෙනගන්නා අතර දෝෂාරෝපණයට ලක්වන හැසිරීම්වලින් ඉවත් වෙයි. ළමයෙක් දඬුවම් ලැබිය හැකි හැසිරීමකින් ලැජ්ජාවෙන් ඉවත්වීමට උත්සහ කරයි. නමුත් ඔහුට යම් හැසිරීමකින් මවගේ ආදරය ලැබේ ද ඔහු එම හැසිරීම සතුවත් පිළිගනී. පසුව මෙම නැඹුරුතාව ප්‍රශංසාව හා දෝෂාරෝපණය යන ආකාරයන්ගෙන් සිදුවේ. ප්‍රශංසාව එලදායි වන අතර දෝෂාරෝපණය හානිදායක වේ.

2) පාලන ප්‍රේරණය

ඇල්ෆ්‍රඩ් ඇඩල්ඩර් (Alfred Alder) පුද්ගල ජීවිතයේ ඉතා වැදගත් ප්‍රේරණය පාලන ප්‍රේරණය ලෙස පිළිගෙන ඇත. ඔහුට අනුව මිනිසා තම ජීවිතයේ සෑම අංශයකදීම අන් අයව පාලනය කිරීමට උත්සහ කරයි. නෙයිට්ස්කි (Nietzsche) බලය සඳහා ඇති කැමැත්ත ජීවිතයේ ප්‍රධාන ප්‍රේරණය ලෙස විශ්වාස කරයි. ඩාවින්ට අනුව සෑම පියවරකදීම පැවැත්ම සඳහා ස්වභාවික අරගලයක් ඇත. මෙම අරගලය ජයගන්නා තැනැත්තා නොනැසී පවතී. එයින් පැහැදිලි වන්නේ සෑම අයෙකුම බලය ලබාගැනීමට උත්සහ කරන බවයි. කණ්ඩායම් තුළ ජීවත්වන ප්‍රාථමික මිනිසුන්ට නායකයෙක් ඇත. ඔහු බලහත්කාරයෙන් තම පාලන තත්ත්වය පවත්වාගෙන යයි. නායකයාට අමතරව අනෙකුත් මිනිසුන් විවිධ ආකාරයන්ගෙන් එනම් ආධිපත්‍යය, වයස, උගත්කම, ධනය ආදී සාධකයන්ගෙන් තම බලය පවත්වා ගනී.

3) ආක්‍රමණශීලීත්වය

මෙය ආධිපත්‍යය ප්‍රේරණයේ ප්‍රකාශනයකි. මෙම නැඹුරුතාව තුළ බොහෝ වෙනස්කම් දක්නට ලැබේ. එසේ වන්නේ සමාජයක් තුළ ඇති නීති රීති හා අදහස්වල ප්‍රතිඵලයක්

වශයෙනි. ශිෂ්ට සම්පන්න සමාජයක් තුළ මිනීමැරීම බරපතල වැරදි ක්‍රියාවක් ලෙස සලකනී. එසේම විවාහයකදී ඔහුව ප්‍රතික්ෂේප වන අයකු බවට පත්වේ. නමුත් ඇතැම් සමාජවල ආක්‍රමණශීලීත්වයට වැදගත් තැනක් ලබාදෙයි. ආක්‍රමණශීලී ප්‍රේරණය ආධිපත්‍ය ප්‍රේරණය මෙන් සහජ හෝ විශ්වීය ප්‍රේරණයක් ලෙස පිලිගත නොහැකි ය. එය පුද්ගලයා ජීවත්වන සමාජය තත්ත්වයන්ට අනුකූලව ඉගෙනගැනීම හෝ බැහැරකිරීම සිදුකරයි.

4) ආත්ම-යටත්භාවය

ස්වාධීන ප්‍රේරණයට ප්‍රතිපක්ෂ ආත්ම යටත්භාව ප්‍රේරණය බොහෝ මානෝවිද්‍යාඥයන් විසින් ස්වභාවික නැඹුරුතාවක් ලෙස පිළිගෙන ඇත. නිසැකවම බොහෝ අවස්ථාවලදී ළමයකු තුළ ආත්ම යටත්භාවය ඇත. එසේවන්නේ වැඩිහිටියන් ඉදිරියේ ඔහු අසරණ වීමෙනි. මෙම ළමා හැඟීම් ඉතා වැදගත් වේ. නමුත් යටත්වීමේ නැඹුරුතාව උගත් ප්‍රේරණයක් ලෙස සැලකීම වඩාත් නිවරදි වේ. මන්ද එය සාමාන්‍යයෙන් පවුල තුළදී හා සමාජයේදී ඉගෙනගනු ලබයි. පුරුෂයන්ට සාපේක්ෂව ස්ත්‍රීන් දුර්වලවීමෙන් ඔවුන් තුළ ආත්ම යටත්භාව ප්‍රේරණය බහුලව දැකිය හැකි ය. නමුත් ඇතැම් ඇමරිකානු මුහුදු දිවයින්වල කාන්තාවෝ නායකයෝ වෙති. පුරුෂයන් දේශපාලන හා ආර්ථික කරුණුවලදී කාන්තාවන් අනුගමනය කරති. එමනිසා මෙම ප්‍රේරණය ද සමාජ රටාව මත රඳාපවතී. විවිධ පුද්ගලයන් තුළ එය පවතින මට්ටම එකිනෙකාට වෙනස් වේ. ඇතැම්විට එය සම්පූර්ණයෙන් නොමැතිවීමට ද පුළුවන.

5) සාමූහිකත්වය

මෙමගින් තම වර්ගයේ මිනිසුන් සමඟ එක කණ්ඩායමක් තුළ ජීවත්වීමට පුද්ගලයාව පොළඹවයි. සමූහ හැසිරීමෙන් එය ප්‍රකාශ කරනු ලබයි. නමුත් මෙම නැඹුරුතාව සහජ හෝ විශ්වීය

නොවේ. බොහෝ මිනිසුන් කණ්ඩායම් තුළ ජීවත් වුව ද ඇතැම්හු එය නොරුස්සති. සැබවින්ම එය උගත් ප්‍රේරණයකි. එය ඉගෙනගනු ලබන්නේ සමාජයේදී එයට යම් වරප්‍රසාද ලැබෙන නිසා ය. කණ්ඩායමක් තුළින් පුද්ගලයා ලිංගිකත්වය, ආදරය, සහයෝගීතාව ආදිය ලබාගනී. ඒ තුළින් ඔහුගේ බොහෝ ප්‍රේරණයන් තෘප්තිමත් වේ.

6) අනුකරණය

මිනිසුන් තුළ අනුකරණය බොහෝ සෙයින් දැක ගැනීමට තිබුන ද එය බලහත්කාරයෙන් සිදුකරන්නක් නොවේ. ඇතැම්විට ඔහු කරමින් සිටින්නේ කුමක්ද යන්න පවා නොදැන ළමයා ඔහුගේ හැසිරීම් බොහෝමයක් අත්‍යයන් අනුකරණය කිරීමෙන් ඉගෙනගනී. සතුන්ට සාපේක්ෂව බලනවිට අනුකරණ ශක්තිය මිනිසුන් තුළ වඩාත් ශක්තිමත් භාවයකින් යුක්ත වේ. මන්ද මිනිසුන්ට ඉතා සියුම් වූ දෙයක් වුව ද අනුකරණය කිරීමේ හැකියාව ඇත. මිනිසාට සියල්ල විස්තරාත්මකව නිරීක්ෂණය කිරීම අවශ්‍ය නොවේ. ඔහු එය වහාම අනුකරණය කරයි.

7) අනුකම්පාව

මෙය වෙනත් පුද්ගලයකුගේ චිත්තවේගී ප්‍රතිචාරයක අත්දැකීමකි. බරපතල ගැටලුවක සිටින වෙනත් අයෙකු දැක අනුකම්පා සහගත පුද්ගලයා තීව්‍රතාවයෙන් අඩුවුවත් ඊට සමාන හැඟීමක් අත්විඳී. ඇතැම් මිනිසුන්ට වෙනත් අයකු හඬනු දුටුවිට තම දෙනෙත්වල කදුලු සඟවාගෙන සිටිය නොහැකි ය. ඇතැම් අය විත්‍රපටියක් තුළ බේදාන්ත සිදුවීමක් දැක පැය ගණනක් තිස්සේ හඬති. නමුත් මෙම ප්‍රතික්‍රියාව සෑම අයකු තුළම දක්නට නොලැබේ. ඇතැම්හු අන් අයකු දුකක් විඳිනු දැක ඔහුට සිනහසෙනවා පමණක් නොව ඔවුහු අත්‍යයන්ට දුක් ලබාදීමට ද කටයුතු කරති. වෙනත් රටක මිනිසුන් දහස් ගණනක් ජීවිතක්‍ෂයට පත්ව ඇතැයි යන ප්‍රවෘත්තියක් ඇසීමෙන් යමෙකු තුළ කුතුහලය

පමණක් ජනිත වනු ඇත. නමුත් තම සමීප ඥාතියකු මියගිය බව ඇසුවිට ඔහු තුළ නොසතුට ඇතිවෙයි. එය එසේ වන්නේ අනුකම්පාව සහජ ආශයක් නොවන බැවිනි. එහි ප්‍රධාන කොටසක් තත්වාරෝපිත ප්‍රතිචාරයක් වන අතර ඉතිරිය උගත් ප්‍රේරණයක් වේ.

පෞද්ගලික සමාජීය ප්‍රේරණයන්

(1) ජීවන ඉලක්කය

ලිංග භේදය, වයස් මට්ටම, සංස්කෘතික මට්ටම ආදී සියලු තත්ත්වයන්ට අනුව මිනිසුන්ට ඔවුන්ගේ ජීවිත තුළ විවිධ ජීවන ඉලක්ක ඇත. එමනිසා මෙම ජීවන ඉලක්ක ඔවුන්ගේ ජීවිතවල සියලු ක්‍රියාකාරීත්වයන්ට හා පැවැත්මට මඟ පෙන්වයි. මෙම ඉලක්ක මිනිසුන්ට ධෛර්ය ලබාදෙයි. එමගින් පුද්ගලයෝ අනලස්ව තම කාර්යයන්හි නිරත වෙති. මෙම ඉලක්ක ඔහුගේ පෞරුෂය ගොඩනගයි. සවිඥානික හා අවිඥානික මට්ටම්වලදී ද ඒවායෙහි ක්‍රියාකාරීත්වය වැදගත්වේ. ජීවන ඉලක්කයේ නිශ්චය වීම හා ගොඩනැගීම සිදුවන්නේ ළමා කාලයේදී ය. නමුත් පුද්ගල වෙනස්වීම් තත්වවලට අනුව එය විකශනය වේ. අද වෛද්‍ය වෘත්තියට ඇතුළත්වීමට කැමැත්තක් දක්වන දරුවෙක් හෙට ඔහුගේ අරමුණ වෙනස් කොට නීතිඥ වෘත්තියකු වීමට වඩාත් කැමති වන්නට පුළුවන. එසේවන්නේ වෛද්‍ය වෘත්තිය හා සම්බන්ධ බොහෝ ලක්ෂණ ඔහුගේම ජීවන සංකල්ප සමඟ නොගැලපීමට ඉඩ ඇති බැවිනි. පුද්ගලයාගේ ජීවන ඉලක්කය වෙනස්වීමට ලක් වුවත් එය නිසැකයෙන්ම පුද්ගලයාට මඟ පෙන්වීමට ඔහු ඉදිරිපස සිටී.

ජීවන ඉලක්කය පුද්ගලයා තම ජීවිතකාලය පුරාම ලබාගැනීමට උත්සහ දරන දෙයකි. මෙය බොහෝ දුරට පදනම් වන්නේ ජීවන දර්ශනය මතයි. ජීවන දර්ශනය සාමාන්‍යයෙන් ප්‍රජානනික වන බැවින් එය ප්‍රේරණ ශක්තියක් යැයි පැවසීමට

නොහැකි ය. ජීවන දර්ශනය මත පදනම්ව ගොඩනැගෙන ජීවන ඉලක්ක අභිප්‍රේරණ සාධක වෙයි. ජීවන දර්ශනය කිසියම් වෙනස්වීමකට භාජනය වුවහොත් ජීවන ඉලක්කය ද වෙනස් වෙයි. උදාහරණ වශයෙන් තම ජීවන දර්ශනය කැම, බීම, නිවසක් ගොඩනැගීම, භෞතික දේ රැස්කිරීමට වඩා වැඩි දෙයක් නොවන බව සලකන ඇතැම් අය ඔවුන්ගේ ජීවන ඉලක්කය තම ව්‍යාපාර කටයුතු දියුණුකිරීම බව සිතති.

මේ ආකාරයට තව කෙනෙකුට වෛද්‍යවරයකු නීතිඥයකු, ව්‍යාපාරිකයකු වීමට අවශ්‍ය වේ. නමුත් තවත් පිරිසකගේ ජීවන දර්ශනය තුළ එවැනි භෞතික දේ රැස්කිරීම හෝ ද්‍රව්‍යාත්මක දේ ලබාගැනීම අන්තර්ගත නොවේ. ඔවුන්ට සාහිත්‍ය දර්ශනය, කලාව, විද්‍යාව, ආදී විෂයන් අධ්‍යයනය කිරීමට අවශ්‍යතාව ඇතිවන අතර ඔවුන්ගේ ජීවන ඉලක්කය වන්නේ දාර්ශනිකයන්, සාහිත්‍යධරයන්, විද්‍යාඥයන් හා අනෙකුත් විෂය ක්ෂේත්‍රයන්හි ප්‍රවීණයකු වීමයි. තවත් මිනිසුන් කොටසක් තම ජීවිතයෙන් අන්‍යයන්ට උදව්කිරීම තුළින් එය සාර්ථකත්වයට පත්වන බව විශ්වාස කරති. මෙම සංකල්පය සමඟ ඔවුන්ගේ ජීවන දර්ශනය වන්නේ මහජන සේවය හා සමාජීය සේවාවන් ආදිය සිදුකිරීමයි. මේ ආකාරයට පුද්ගලයාගේ ජීවන දර්ශනයට අනුව ඔහුගේ ජීවන ඉලක්කය වෙනස් වේ.

(2) අපේක්ෂා මට්ටම

ජීවන දර්ශනයක් හා ඉලක්කයක් නොමැති කිසිදු අයෙකු ලෝකයේ නැත්තාසේම, සෑම මිනිසෙකුටම බොහෝ අපේක්ෂා ඇත. මේ සියලුම අපේක්ෂාවන් එක හා සමාන නොවේ. එක් අයෙකුට සාමකාමීව ජීවත්වීමට අවශ්‍යවන අතර තවකෙනෙකුට විශාල වස්තුවක හිමිකරුවකු වීමට අවශ්‍ය වේ. එක් පුද්ගලයකු රසවත් ආහාර පාන ලස්සන ඇඳුම් පැළඳුම් නොමැතිව සතුටට පත් වන අතර තවත් අයකු තමාට ලස්සන නිවසක්, මෝටර් රථයක් හා සමාජයේ උසස් මට්ටමින් ජීවත්වීමට අවශ්‍ය

පහසුකම් නොමැතිව සතුට ලබාකර ගත නොහැකි බව විශ්වාස කරයි. පුද්ගලයන්ගේ අපේක්ෂා මට්ටම වෙනස්වන්නේ භෞතික දේවල් පදනම් කරගෙන පමණක්ම නොව අනෙකුත් ක්ෂේත්‍රයන්හිදී ද මෙම වෙනස දැකගත හැකි ය.

බොහෝ පුද්ගලයෝ ආගමික ක්‍රියාකාරකම්වල නිරතවෙති. නමුත් සියලු ආගමික අපේක්ෂා එක හා සමාන නොවේ. ආගමික ක්‍රියාකාරකම්වල නිරතවන බහුතර මිනිසුන් කොටසක් යම් යම් අයැදීම් හරහා විවිධ ජීවන අපහසුතා දුරුකරගැනීමත් විවිධදේ ලබාගැනීමත් බලාපොරොත්තු වේ. නමුත් තව කොටසක් ආගමික ඉගැන්වීම් හරහා අධ්‍යාත්මික සංවර්ධනයක් ඇතිකරගැනීමට අපේක්ෂා කරති. මේ ආකාරයට සෑම අයකුටම ඔවුන්ගේම පුද්ගලික අපේක්ෂා ඇති අතර එම අපේක්ෂාවන් ඒ ඒ පුද්ගලයන් තුළ විවිධ මට්ටමින් පවතී.

අපේක්ෂා මට්ටම කුමක් වුවත් අපේක්ෂාව කුමක් වුවත් පුද්ගල ජීවිතයේ දී එය ඉතා වැදගත් වේ. පුද්ගලයාගේ සිතුවිලි හා පැවැත්ම ගොඩැගෙන්නේ මෙ අපේක්ෂාවන්ට අනුකූලවයි. ඔහු සම්පූර්ණයෙන් ම එම අපේක්ෂා සඵල කරගැනීමේ උත්සහයක නිරත වෙයි. එක් පුද්ගලයෙක් ධනය රැස්කිරීමට දිවා රැ නොබලාවෙහෙසෙයි. ගත්ගතුවරයකු වීමට අපේක්ෂා ඇත්තෙකු රාත්‍රී නොනිදා එම කාර්යයෙහි නිරත වෙයි. තවත් අයකුගේ අපේක්ෂාව විභාගයෙන් උසස් ලෙස සමත්වීම වෙයි. ඒ සඳහා ඔහු තම සියලු ශක්තීන් යොදවයි.

අපේක්ෂා ගොඩනැගෙන්නේ කෙසේ ද? එක් එක් පුද්ගලයාගේ අපේක්ෂාවන් අතර විශාල විවිධත්වයක් පවතින්නේ කෙසේද? සෑම මිනිසකුම අපේක්ෂා ගොඩ නගාගන්නේ ඔහුගේ ජීවන තත්ත්වයට හා තරාතිරමට අනුකූලව ය. මෙම සංසිද්ධියෙහි ආර්ථික අංශයට සාමාන්‍යයෙන් භාවිත කළ හැකි පැහැදිලි කිරීම නම් දුප්පත් පවුලක උපන් අයකු තුළ පොහොසත් පවුලක උපන් අයකුට වඩා පහළ මට්ටමේ

අපේක්ෂා ඇත. නමුත් මෙය නිත්‍ය නීතියක් වශයෙන් සැලකිය හැකි නොවේ. මෙය දුප්පත් පවුලක උපන් පුද්ගලයකු තුළ ආර්ථික අපෙක්ෂා ඉහළ මට්ටමක පැවතිය හැකි අතර අනෙක් අතට පොහොසත් පවුල් තුළ උපන් ඇතැමුන්ට ප්‍රායෝගිකව ආර්ථික අපේක්ෂා නොමැත. මෙහි ඇති සත්‍යකරුණ වන්නේ පුද්ගලයාගේ අපේක්ෂා මට්ටම හා ස්වභාවය ඔහුගේ තත්වය මත පමණක් පදනම් නොවන බවයි. එකම පවුල තුළ එක් සාමාජිකයෙකුට ආගමික අපේක්ෂා ඇති අතර තව කෙනෙකුට ආර්ථික අපේක්ෂා ඇත. ආර්ථික ක්ෂේත්‍රය තුළ පමණක් සලකා බැලීමේදී එක් අයෙකුට ඉහළ අපේක්ෂා ඇති අතර තවකෙනෙකුට පහළ අපේක්ෂා ඇත. අපේක්ෂා මට්ටම තීරණය වීමෙහිලා ඉතා වැදගත් සාධකයක් වන්නේ පුද්ගලයාගේ ප්‍රවේනිගත ලක්ෂණයන් හා පාරිසරික තත්වයන් ය. මෙම ද්විත්වයෙහි අන්තර්ක්‍රියාකාරීත්වය තුළින් අපේක්ෂා ගොඩනැගීම හා ඒවායෙහි මට්ටම නිශ්චයවීම සිදු වේ.

(3) කැමැතිදේවල්

සෑම පුද්ගලයකුටම විවිධ ආකාරයේ කැමැතිදේවල් ඇත. සමහර කැමැතිදේවල් ඇතැම් මිනිසුන් සමඟ සම්බන්ධ වන අතර තවත් පිරිසක් කැමැතිදේවල් මත පදනම්ව අන් අය හා එකිනෙක වේ. පුද්ගලයන් දෙදෙනෙකුගේ කැමැතිදේවල් අනන්‍යබවට පත්කිරීම තරමක් දුෂ්කර ය. කැමැතිදේවල් පුද්ගල වර්ගව කෙරෙහි වැදගත් බලපෑමක් සිදුකරයි. තමා කැමැතිදේ හා එකඟවන වස්තූන්ට පුද්ගලයා කැමැත්තක් දක්වයි. එසේම එය ඔහු සතු කරගැනීමට ද පෙළඹේ. නමුත් පුද්ගලයා තමා අකමැති වස්තූන් ප්‍රතික්ෂේප කරයි.

පුද්ගලයෙක් තම කැමැත්තන් හා සම්බන්ධ වන වස්තුවකට උපරිම අවධානයක් යොමු කරයි. අනෙක් අතට එම වස්තුව විසින් පුද්ගලයාගේ අවධානය අවිඥානිකව ඒ වෙත ඇදගනී, අකමැති වස්තුවක් කෙරෙහි සාමාන්‍යයෙන් පුද්ගලයා තම

අවධානය යොමු නොකරයි. කැමැත්තන් තරමක් දුරට සහජ හැසිරීම මත හෝ ස්වාභාවික නැඹුරුතාව මත පදනම් වෙයි. නමුත් ඒවා ගොඩනැගීමේ දී යම් දුරට සමාජීය තත්වයන් ද බලපායි. ඇතැම් කැමැත්තන් කෙනෙකුගේ මුලු ජීවිත කාලය පුරා අඛණ්ඩව පවතින අතර ඇතැම් ඒවා පුද්ගලයා වර්ධනය වන විට හා ඔහුගේ ජීවන තත්වය වෙනස්වන විට විවිධ වෙනස්වීම්වලට භාජනය වේ. නමුත් කැමැත්තන්වල තත්වය කුමක් වුවත් ජීවන පැවැත්ම තුළදී ඒවායෙහි වැදගත්කම හීන නොවේ.

(4) ආකල්ප

කැමැත්තන් විවිධ වස්තූන් කෙරෙහි පුද්ගලයාගේ ආකල්පය පාලනය කරයි. පුද්ගලයන්ගේ කැමැත්තන් වෙනස්වන නිසා එක් එක් පුද්ගලයා එකම වස්තුව කෙරෙහි එකිනෙකට වෙනස් ආකල්ප දරයි. ආකල්ප සතුටුදායක හා අසතුටුදායක වශයෙන් දෙවදැරුම් වේ. මෙම දෙවදැරුම් තත්වයන්ගෙන් පුද්ගල වර්ගව කෙරෙහි ප්‍රබල බලපෑමක් සිදුකරයි. කිසියම් වස්තුවක් කෙරෙහි පුද්ගලයා අසතුටුදායක ආකල්පයක් ගොඩනගාගත්තේනම් එවිට ඔහු එයින් ඉවත් වීමට හා එය ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට උත්සහ කරයි. අනෙක් අතට පුද්ගලයෙක් කිසියම් වස්තුවක් දෙසට සතුටුදායක ආකල්පයක් ගොඩනගා ගතහොත් ඔහු එය තමාට අයත් කරගැනීමට කැමති වෙයි.

(5) පුරුදුවල ඇති ශක්තිය

පුද්ගල ජීවිතයේ තවත් වැදගත් සාධකයක් වන්නේ පුරුදුවල ඇති ශක්තියයි' යම් ක්‍රියාවක් සම්බන්ධව යමෙක් පුරුද්දක් ගොඩනගාගන්නා තාක්කල් ඔහු කැමති ඕනෑම ආකාරයට එම ක්‍රියාව සිදුකිරීමට ඔහුට නිදහස ඇත. නමුත් එම ක්‍රියාව පුරුද්දක් බවට පත්වන විට පුරුද්දෙහි ශක්තිය මඟින් එම ක්‍රියාව පුරුදු ආකාරයට සිදුකිරීමට පුද්ගලයාව පොළඹවනු ලබයි. උදාහරණ ලෙස අපහාසාත්මක භාෂාවක් පුරුද්දක් ලෙස භාවිතා කරන

මිනිසුන්ට ඔවුන් හිතාමතාම විනීතව කතා නොකළහොත් එම භාෂා පුරුද්ද නවත්වා ගැනීමට නොහැකිය. (සෑම විටම නින්දිත ලෙස කථා කරයි.) ඉතා අලුයම අවදිවීමට පුරුදු වූ අයෙකුට එසේ අවදිවීමට අවශ්‍ය නම් කිසිදු විශේෂිත උත්සහයකින් තොරව එය සිදුකළ හැකි ය. නමුත් පසුව අවදිවන්නෙකුට අලුයම අවදිවීම සඳහා යම් උත්සහයක් දැරීමට සිදුවේ. නියමකරගත් දෙයක් පිළිබඳව යමකු තුළ පුරුද්දක් ගොඩනැගීමට වඩා ගොඩනගාගත් පුරුද්ද ඉවත් කිරීම බොහෝ දුෂ්කර ය. එය ඉවත්කරනු ලැබීමට මත්තෙන් ඒ සඳහා දැඩි පීඩනයක් අවශ්‍ය වේ. එසේම පුද්ගලයාට තමා විසින්ම ඒවා කඩාදැමීමට නොහැකි ය. පුරුදුවල ශක්තිය වැදගත් ප්‍රේරණයක් බව මේ අනුව පැහැදිලි වේ.

පුරුද්දක් ප්‍රේරණයක් ලෙස ගනු ලබන සන්දර්භය තුළ මන්ද්‍රව්‍ය ඇබ්බැහිය මගින් ඇතිකරනු ලබන අභිප්‍රේරණය තේරුම්ගැනීමට හැකි ය. පුරුද්දක් ලෙස මන්ද්‍රව්‍ය භාවිතකරන මිනිසුන්ට එම පුරුද්දෙන් නිදහස් වීමට නොහැකි ය. ඔවුන් එම මන්ද්‍රව්‍ය භාවිතා කිරීමේ පුරුද්දෙන් අත්මිදීමට උත්සහකරන්නේ නම් එවිට ඔවුහු බොහෝ දුෂ්කරතා සහ වේදනා අත්විඳී. මේ පිටුපස ඇති හේතුව වන්නේ මන්ද්‍රව්‍ය ඇබ්බැහියට පුරුදු වූ විට එම මන්ද්‍රව්‍ය එය පානය කරන පුද්ගලයාගේ අවශ්‍යතාවක් බවට පත්වීමයි. එම නිසා ඔහුට එය අවශ්‍යම වේ. ස්ථිරවම එම මන්ද්‍රව්‍ය භාවිත කිරීමට ඔහුව පොළඹවනු ලබයි. මෙම මන්ද්‍රව්‍ය ඇබ්බැහියේ ප්‍රේරණ ශක්තිය ඉතා ප්‍රබල වේ. එහි ප්‍රබලතාව කෙතෙක්ද යත් කුණාටුව, වැස්ස ආදී ශක්තිමත් භෞතික මූලයන්ට විරුද්ධව පවා කටයුතු කොට එම මන්ද්‍රව්‍ය ලබාගැනීමට පුද්ගලයාව පොළඹවනු ලබයි. මන්ද්‍රව්‍ය භාවිතයට ඇති තද ආශාව පුද්ගලයා විසින් සන්සිඳවා ගනු ලබන තෙක් ඔහු සන්සුන්භාවයකට පත්නොවේ. මන්ද්‍රව්‍යවලට ඇබ්බැහි වූ මිනිසුන් තුළින් මන්ද්‍රව්‍ය ඇබ්බැහිය පිළිබඳ ප්‍රේරණයේ ශක්තිය කෙතෙක්දැයි දැකගත හැකි ය.

මනෝවිද්‍යාත්මක අවශ්‍යතාවන්ගේ වැදගත්කම

ඇතැම් වින්තකයෝ පුද්ගලයාගේ කායික අවශ්‍යතා කෙරෙහි වැඩි වැදගත්කමක් දී ඇතැත් තවත් පිරිසක් මනෝවිද්‍යාත්මක අවශ්‍යතා කෙරෙහි වැඩි වැදගත්කමක් දී ඇත. ඇඩ්ලර් (Adler) ට අනුව බලය සඳහා ඇති අවශ්‍යතාවය පුද්ගල ජීවිතයේ වඩාත් වැදගත් අභිප්‍රේරණ සාධකය වේ. කැරන්හෝනි (K. Horney) ට අනුව ආරක්ෂක අවශ්‍යතාව වඩාත් වැදගත් වේ. ගොල්ඩ්ස්ටීන් (Goldstein) ට අනුව ආත්ම සාක්ෂාත්කරන අවශ්‍යතාව වඩාත් ශක්ති සම්පන්න වේ. පුද්ගලයා තුළ ඇති සංකීර්ණ අවශ්‍යතා දාමය තුළ වඩාත් වැදගත් වන්නේ එක් විශේෂිත අවශ්‍යතාවක් බව නිශ්චය කිරීමට ක්‍රමවේදයක් නොමැති වුවත් පුද්ගල විවිධත්වය නොසලකා හරින්නේනම් එවිට වඩාත් ප්‍රබල අවශ්‍යතා වන්නේ කායික හෝ ජීවවිද්‍යාත්මක අවශ්‍යතා බව නිසැකවම පැවසිය හැකි ය. ඒ අතරද අනෙක් කායික ප්‍රේරණයන්ට සාපේක්ෂව ලිංගික ප්‍රේරණය, කුසගිනි ප්‍රේරණය හා පිපාසය පිළිබඳ ප්‍රේරණය පැහැදිලිවම වඩාත් බලසම්පන්න ප්‍රේරණ ලෙස දැක්විය හැකි ය. මන්ද ලිංගික ප්‍රේරණය උද්දීපනය වන්නේ කුසගින්න හා පිපාසය සන්සිඳුනු පසුව ය. නැතිනම් ඊට පෙර නොවේ. ජීවවිද්‍යාත්මක හා කායික ප්‍රේරණයන්ට පසුව ඊළඟට වඩාත් බලසම්පන්න ප්‍රේරණයක් ලෙස මනෝවිද්‍යාත්මක ප්‍රේරණයන් හැඳින්විය හැකි ය. එයට ආරක්ෂක අවශ්‍යතාව, ස්නේහ අවශ්‍යතාව, ගෞරවාදරයට පාත්‍රවීමේ අවශ්‍යතාව, යනාදිය ඇතුළත් කළ හැකි ය. ඊළඟට වැදගත්වන ප්‍රේරණයන් වශයෙන් පුද්ගලික සමාජීය ප්‍රේරණ හැඳින්විය හැකි අතර අවසානයට සාමාන්‍ය සමාජීය ප්‍රේරණයන් වැදගත්වන බව පෙන්වාදිය හැකි ය. මේ අනුව වඩාත් බලසම්පන්න හා වැදගත්භාවය අනුව පහත සඳහන් පරිදි ප්‍රේරණයන් පෙළගැස්විය හැකි ය.

1. කායික හා ජීවවිද්‍යාත්මක

ප්‍රේරණයන්

- 1. කුසගින්න හා පිපාසය
- 2. ලිංගික ප්‍රේරණය
- 3. අනෙකුත් ප්‍රේරණ

2. මනෝවිද්‍යාත්මක ප්‍රේරණයන්

3. පුද්ගලික සමාජීය ප්‍රේරණයන්

4. සාමාන්‍ය සමාජීය ප්‍රේරණයන්

සෑම පුද්ගලයකුටම ඔහුගේ විවිධ ප්‍රේරණයන්ගේ සම්පූර්ණ හා සමතුලිත වර්ධනයක් ලබාගත නොහැකි ය. සෑම පුද්ගලයකු තුළම තම ළමා අවධියේ පටන් ඇතැම් ප්‍රේරණයන් වඩා ඉහළ මට්ටමකින් වර්ධනය වෙයි. එක් ප්‍රේරණයක් අනෙක් ප්‍රේරණයන් යටපත්වන තරමට වර්ධනයවීම හේතුවෙන් එම ප්‍රේරණයන් ප්‍රකාශ කිරීමට පවා අවස්ථාවක් නොලබයි. මෙය විවිධ අවස්ථාවන්ට අනුගතවීමේදී පුද්ගලයා තුළ විවිධ ගැටලු ඇතිකිරීමට පවා හේතුවේ.

ප්‍රේරණ අධිවර්ධනය යන්නෙන් අදහස් වන්නේ අනෙක් ප්‍රේරණයන් වර්ධනය වන සාමාන්‍ය මට්ටමට සාපේක්ෂව එක් සුවිශේෂී ප්‍රේරණයක් අධිකව වර්ධනය වීමයි. උදාහරණ වශයෙන් එක් පුද්ගලයකු තුළ ලිංගික ප්‍රේරණය අධිකව වර්ධනය වී ඇත්නම් අනෙකුත් ප්‍රේරණයන්ගේ අවශ්‍යතා ගැන නොතකා තම ලිංගික ප්‍රේරණය තෘප්ත කරගැනීම සඳහා ඔහුව මෙහෙයවනු ලබයි. එම ප්‍රේරණය අනෙක් ප්‍රේරණයන් යටපත් කිරීමට ඔහුව පොළඹවයි. ප්‍රශංසා ලැබීමට ඇති අවශ්‍යතාව, අනෙකුත් මිනිසුන් සමඟ සබඳතා පැවැත්වීමට ඇති අවශ්‍යතාව, අනුකරණ අවශ්‍යතාව, කාරුණිකවීමේ අවශ්‍යතාව ආදී ප්‍රේරණයන් පසුබිමට තල්ලුකර දමයි. එසේ වුවත් මෙම අනෙකුත් ප්‍රේරණයන් සම්පූර්ණයෙන්ම යටපත්වීමට පත් නොවෙයි. ඒවා පුද්ගලයාගේ මනස තුළ ගැටුමක් නිර්මාණය කරයි. මෙම මනෝවිද්‍යාත්මක

ගැටුම නිසා පුද්ගලයා තුළ අසාමාන්‍ය හැසිරීම් ප්‍රදර්ශනය වෙයි. මෙම හැසිරීම් ඇතැම්විටකදී බරපතල මානසික රෝගයක් වශයෙන් ද දියුණු විය හැකිය.

සමාජීය හා පුද්ගලික සාධකයන් හා අවස්ථාවන් පුද්ගලයා තුළ අධිසංවර්ධනයට ලක්වන ප්‍රේරණයන් තීරණය කරයි. ප්‍රසිද්ධ මානව විද්‍යාඥයන් විවිධ ගෝත්‍රයන් පිළිබඳව කරන ලද අධ්‍යයනවලදී එක් එක් ගෝත්‍රයන් විවිධ ප්‍රේරණයන්ගේ අධි සංවර්ධනය සඳහා දායකත්වය ලබාදෙන බව සොයාගෙන ඇත. ඉන්දියාවේ නාග දිවයිනෙහි නාග ගෝත්‍රිකයන් කලහාකාරීත්ව ප්‍රේරණය සඳහා අනුබලදෙයි. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් එම ගෝත්‍රයේ මිනිසුන් බෙලි කපන්නන් ලෙස හඳුන්වනු ලබයි. මන්ඩගම්ස් (Mundugumors) ගෝත්‍රිකයෝ ළමාකාලයේ සිටම ආක්‍රමණශීලී ප්‍රේරණය සඳහා අනුබලය ලබාදෙති. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් එම ගෝත්‍රික වැසියන් ආක්‍රමණශීලී ප්‍රේරණයේ අධිවර්ධනයක් පෙන්නුම් කරයි. නවදිල්ලියේ ඇරගේෂ් ගෝත්‍රිකයන් ආක්‍රමණශීලී ප්‍රේරණය ඉතා තදින් ප්‍රතික්ෂේප කරයි. එවැනි ලක්ෂණයකින් යුක්ත පුද්ගලයන් ඔවුන් අතර අසාමාන්‍ය පුද්ගලයන් ලෙස සලකනු ලබයි.

ප්‍රේරණයන්ගේ අධිවර්ධනයෙහි වෙනස සම්පූර්ණයෙන්ම සංස්කෘතික වෙනස්කම්වල ප්‍රතිඵලයක් නොවේ. එකම සංස්කෘතික ලක්ෂණයන් සහිත සමාජයක් තුළ ජීවත්වන මිනිසුන් තුළ ද එකිනෙකට වෙනස් ප්‍රේරණයන් අධිවර්ධනයට ලක්ව ඇත. එසේවන්නේ ඔවුන් තුළ පවතින පුද්ගල විවිධත්වය නිසා ය. අධිවර්ධනයට ලක් වූ රංචු ළදියා ආශය නිසැකවම පුද්ගලයකු අත්අය සමඟ සාමූහිකව සබඳතා ගොඩනැගීම කෙරෙහි පොළඹවන අතර හුදකලා වාසයෙන් ඔහුව ඉවත්කරනු ලබයි.

රසිකතාව (හාසය) පිළිබඳ ප්‍රේරණය ද ඇතැම් පුද්ගලයන් තුළ අධිවර්ධනයට ලක්වන ප්‍රේරණයක් වශයෙන් හඳුනාගත හැකි ය. ඇතැම් ළමුන් තුළ ක්‍රීඩා අවශ්‍යතාව ඉගෙනීමේ හා ශාස්ත්‍රීය

කටයුතු තනිවම සිදුකරගැනීමට අවශ්‍යතාවක් මතු නොවෙයි. මෙම ප්‍රේරණය මගින් ළමයා ඉගෙනීමෙන් ඉවත්කරනු ලබයි. හිය පුද්ගලයා තුළ ඉහළින් බලපැවැත්වෙනවිට පිරිසක් ඉදිරියේ පෙනීසිටීමටවත් ඔහුට නොහැකි වෙයි. ඇතැම් සමාජයන්හි කාන්තාවන්තුළ විවාහවීමේ අවශ්‍යතාව ඉතා අධිකව බලපැවැත්වෙයි. එම අවශ්‍යතාව නිසා ඔවුන් දරුවන් දහ දොළොස් දෙනෙකුගේ හෝ මවක් වීමට කැමති වෙයි. එයට සාපේක්ෂව ඇතැම් කාන්තාවන් පිරිසක් මාතෘත්වය ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට ද කැමති වෙති. අධිවර්ධනයට ලක්වූ ලිංගික ආශය පුද්ගලයාව ලිංගික අපරාධ කිරීමට පෙළඹවිය හැකිය. මෙම ප්‍රේරණය අධිකව බලපැවැත්වෙන කාන්තාවන් පවුලේ ගෞරවය, සමාජය හා සදාචාරය පිළිබඳ අවධානය යොමු නොකොට ගණිකාවෘත්තියෙහි නියලීමට පෙළඹේ. ලිංගික ආශය පුද්ගලයා දරුණු අපරාධ සිදුකිරීමට පවා පොළඹවන ප්‍රේරණයකි. වර්ණනාවට භාජනයවීමට ඇති අවශ්‍යතාවය මගින් පොළඹවනු ලබන පුද්ගලයා තම ශාරීරික අවශ්‍යතා ගැන පවා නොබලා එම ඉලක්ක සාධනය කරගැනීම සඳහා සම්පූර්ණයෙන්ම යොමු වී ස්වකීය ඉලක්ක සාක්ෂාත් කරණයෙහි නියෙලෙති. පුරුද්දක් හේතුකොටගෙන ඇතිවන මත්ද්‍රව්‍ය ඇබ්බැහි ප්‍රේරණය පුද්ගලයා ඉතා නින්දාසහගත තත්වයට පවා පත්කරනු ලබයි. එහෙත් එම ප්‍රේරණය එවැනි අවස්ථාවලදී පවා ඔහුව දිගටම මත්ද්‍රව්‍ය සඳහා පොළඹවයි.

මේ ආකාරයට ප්‍රේරණයන් පුද්ගලයා තුළ අධිවර්ධනයට ලක්වෙයි. එවිට ඒවා අනෙකුත් සෑම ප්‍රේරණයකම වර්ධනයට බාධා පමුණුවයි.

කිසියම් ප්‍රේරණයක අධිවර්ධනය පුද්ගලයාගේ වර්යාව හා පෞරුෂය ඒකාංගික හා අසමතුලිතතාවට පත්කරයි. ඇතැම් තත්වයන් යටතේ එය පුද්ගලයාට වාසි සලසා දුන්න ද ඔහු තුළ අසාමාන්‍ය හැසිරීම් ජනිත කරවයි. සාමාන්‍යයෙන් පුද්ගලයාට වඩාත් යෝග්‍යවන්නේ විවිධ ප්‍රේරණ තෘප්තකරගැනීමෙනිදී

සමතුලිතතාවක් පවත්වා ගැනීමයි. එසේම තමා තුළ ඇති සෑම ප්‍රේරණයකටම තෘප්තවීම සඳහා අවස්ථාවක් ලබාදීමයි. එවිට පුද්ගල පෞරුෂයේ සම්පූර්ණ හා සංයෝගී වර්ධනයක් සිදුවේ.

ප්‍රේරණයන්ගේ උෟනවර්ධනය

ප්‍රේරණයන්ගේ උෟනවර්ධනය යනු අධිවර්ධනයේ ප්‍රතිවිරුද්ධ තත්වයකි. මෙහිදී අධිවර්ධනයට හා සාමාන්‍ය වර්ධනයට ප්‍රතිපක්ෂව යම් ප්‍රේරණයක් බොහෝ උෟනවර්ධනයට පාත්‍රවෙයි. එය නිසැකවම සාමාන්‍ය වර්ධනයෙන් පහළ මට්ටමක පවතී. එසේම එය ඇතැම්විටකදී සම්පූර්ණයෙන්ම යටපත් වූ මට්ටමක පැවැතිය හැකි ය ආක්‍රමණශීලී ප්‍රේරණය උෟන වර්ධනයට පත්වූවන් තරඟයකදී වුව ද තරඟකාරීත්වයක් නොපෙන්වයි.(උදා: ක්‍රීඩාවකදී කෙනෙකු අභිභවා යාමට යම් මට්ටමක ආක්‍රමණශීලී බවක් අවශ්‍ය වේ.) කිසියම් ප්‍රේරණයක් යටපත් කිරීමට උත්සහ දරන පුද්ගලයන් තුළ එම ප්‍රේරණය උෟන වර්ධනයට ලක්වනු දැකිය හැකිය. ලිංගික ප්‍රේරණය, විවාහ ප්‍රේරණය, අනුකම්පාවීමේ අවශ්‍යතාව හා සමාජශීලී ප්‍රේරණය වැනි ප්‍රේරණයන් බොහෝවිට උෟනවර්ධනයට ලක්වේ.

අධිවර්ධිත ප්‍රේරණයන් මෙන්ම උෟනවර්ධිත ප්‍රේරණයන් ද පුද්ගල පෞරුෂය ඒකාංගික කොට අසමතුලිතවීම කෙරෙහි බලපානු ලබයි. පුද්ගලයාගේ අරමුණ විවිධ ප්‍රේරණයන් සංවිධානාත්මකව හා සමතුලිත ආකාරයට පවත්වාගෙන යාම හා ඒවා ප්‍රමාණවත් පරිදි තෘප්තකරගැනීම වූ විට පමණක් පුද්ගල පෞරුෂය සංවිධානාත්මකව හා සමතුලිත මට්ටමකින් වර්ධනය වෙයි.

ප්‍රේරණයන්ගේ තත්වාරෝපනය

පුද්ගලයාගේ ප්‍රේරණයන් සමාජීය පරිසරය තුළ සිදුවන අන්තර්ක්‍රියාකාරීත්වය හරහා තෘප්තවීම හෝ නොවීම සිදුවේ. එමනිසා පුද්ගලයාගේ විවිධ ප්‍රේරණයන් ඒවායෙහි ස්වාභාවික

ආකාරයෙන් ප්‍රකාශ නොවේ හෙවත් තෘප්තිමත් නොවේ. සාමාන්‍ය පරිදි ප්‍රේරණයක් තෘප්තිමත් වන්නේ ඊටම සුවිශේෂී වූ පුද්ගලයන් හා වස්තූන් හරහා ය. නමුත් ඇතැම්විටකදී විවිධ හේතූන් නිසා ප්‍රේරණයක් ස්වාභාවිකව තෘප්තිමත්වන වස්තූන්ට හෝ පුද්ගලයන්ට වෙනස්ව ඇතැම් සුවිශේෂී පුද්ගලයන් හෝ වස්තූන් කෙරෙහි ආරෝපණය වේ. උදාහරණ වශයෙන් ලිංගික ප්‍රේරණයේ ස්වාභාවික ක්‍රියාකාරීත්වය වන්නේ කිසියම් පුද්ගලයකු තම ප්‍රතිවිරුද්ධ ලිංගිකයා සමඟ ලිංගික සබඳතාවක් පැවැත්වීමයි. පුද්ගලයාගේ ලිංගික ප්‍රේරණයේ වර්ධනය සාමාන්‍ය මට්ටමට පවතිනම් ඔහුගේ වැඩිහිටිවියේදී විරුද්ධ ලිංගිකයකු සමඟ ලිංගික සබඳතාවක් පවත්වා තම ප්‍රේරණය තෘප්තිමත්බාවයට පත්කරගනී. නමුත් බොහෝ මිනිසුන්ට තම ලිංගික ප්‍රේරණය සාමාන්‍ය පරිදි වර්ධනයවීමට අවශ්‍යකරන පරිසරයක් නොමැත. එවැනි පුද්ගලයන්ගේ හෝ පුද්ගලයකුගේ ලිංගික ප්‍රේරණයේ අපේක්ෂාව සමානලිංගිකයකු වෙත හෝ වෙනත් ලිංගිකයකුගේ ශරීරයේ සුවිශේෂී අවයවයක් කෙරෙහි හෝ යොමු වෙයි.

තත්වාරෝපනය යනු ප්‍රේරණ තෘප්තිමත් වන සාමාන්‍ය වස්තුවට වෙනස් වූ වෙනත් වස්තුවක සමඟ ප්‍රේරණය විසින් ඇතිකරගනු ලබන බැඳීමයි. මෙයින් අදහස් වන්නේ ප්‍රේරණයේ අවසාන ඉලක්කය හෝ අරමුණ නොවන වස්තූන් සමඟ හෝ පුද්ගලයන් සමඟ ඇතිවන ප්‍රේරණයේ බැඳීමයි. පුද්ගලයා තම ප්‍රේරණය සාමාන්‍ය පරිදි තෘප්තිමත් වන වස්තුව ලබාගත නොහැකි තත්වයක සිටින නිසා එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් ඔහු ඒ සඳහා ආදේශකයන් ගවේෂණය කිරීමට පෙළඹෙයි. එය පුරුද්දක් ඔස්සේ ප්‍රේරණයේ තත්වාරෝපනයක් බවට පත්වේ.

මමත්වය (Ego) හඳුනාගැනීමේදී තත්වාරෝපිත ප්‍රේරණ තත්වයක් ඇතැම් පුද්ගලයන් තුළ දක්නට ලැබේ. මෙහිදී පුද්ගලයා තම මමත්වය වෙනත් පුද්ගලයන්, වස්තූන් හෝ ආයතන සමඟ පුළුල් බවට හෝ වෙනත් බවට පත්කරගෙන

ඔවුන්ගේ හෝ එම ආයතනවල දියුණුව හෝ සතුට තමාගේ බව සලකයි. සාමාන්‍ය තත්වයන් යටතේදී පුද්ගලයෙකුට තමා සිලිබදව ස්ථිර අදහසක් ඇත. නමුත් බොහෝ දෙමාපියෝ තම ස්වකීය මමත්වය ඔවුන්ගේ දරුවා සමඟ හඳුනාගනී. ඉන්පසු දරුවාගේ ජයග්‍රහණයන් හා ක්‍රියාකාරීත්වයන් පදනම් කරගෙන ඒවා තම ජයග්‍රහණයන් හා ක්‍රියාකාරීත්වයන් ලෙස තෘප්තිමත්බාවයට පත්වේ. බොහෝ අය සමාජය තුළ තම අනන්‍යතාව ජයග්‍රහනය කරගැනීම සඳහා කිසිවක් නොකරති. නමුත් ඔවුන් ශ්‍රේෂ්ඨ නායකයන් සමඟ හඳුනාගැනීමෙන් සතුට සඳහා කෙටි මඟක් අනුගමනය කරති. ඒ අනුව ස්වකීය ප්‍රේරණය තෘප්තිමත් කරගනී. සාමාන්‍යයෙන් කිසියම් ප්‍රේරණයක් තෘප්තිමත් වන වස්තුවට පරිබාහිර වෙනත් වස්තුවක් කෙරෙහි තත්වාරෝපනය වීමේ ස්වභාවය බොහෝ අසාමාන්‍ය හැසිරීම් බිහිවීම කෙරෙහිද හේතුවේ. ලිංගික ප්‍රේරණය සම්බන්ධව සලකා බැලීමේදී ලිංගික අපගමනය හා විපරිවර්තනය මෙයට කදිම නිදසුනකි. ඇතැම් අය තම ලිංගික අවයව අන් අයට ප්‍රදර්ශනය කිරීමෙන් තෘප්තිමත්බාවයක් ලබති. මෙය ප්‍රදර්ශන කාමුකත්වය ලෙස හඳුන්වනු ලබයි. පරපීඩා කාමුකත්වය ඇත්තවුන් අන් අයට ලිංගික වශයෙන් වදහිංසා පමුණුවා තෘප්තිය ලබති. ඇතැම් අය අන් අයගේ පාවහන්, මේස්, කෙස්, යට ඇඳුම් ආදී වස්තූන් ඇසුරුකොටගෙන තම ලිංගික ප්‍රේරණය තෘප්තිමත්බාවයට පත්කරගනිති. මේ අනුව ප්‍රේරණයන් ස්වාභාවික වස්තුවට ප්‍රත්‍යක්ෂ වෙනත් දෙයක් කෙරෙහි තත්වාරෝපනය වීමෙන් බොහෝ අසාමාන්‍ය වර්ග බිහිවීම කෙරෙහි බලපෑම් කරනු ඇත. තමුත් මෙය විශ්වීය හෝ සාමාන්‍ය නියමයන් වශයෙන් ඉදිරිපත් කළ හැකි නොවේ. සමාජීය හා සංස්කෘතික සාධක නිසා සියලු මිනිසුන්ගේ විවිධ ප්‍රේරණයන් ස්වාභාවික ආකාරයෙන් තෘප්තිමත් කරගැනීමට අවකාශ නොලැබේ. එබැවින් ප්‍රේරණයන් තත්වාරෝපණයවීම සම්පූර්ණ වශයෙන්ම අයහපත් ක්‍රියාවලියක් ලෙස අර්ථකථනය කළ හැකි නොවේ. එසේ අයහපත් ක්‍රියාවලියක් වන්නේ ඒ තුළින් විවිධ අසාමාන්‍ය හැසිරීම් ජනිත

වන විටදී පමණි. සෑම පුද්ගලයකු තුළම පාහේ කිසියම් හෝ ප්‍රේරණයක් තත්වාරෝපිත තත්වයට පත්වී ඇත. නමුත් බහුතරයක් දෙනා තුළ එමගින් විශේෂිත ගැටලුවක් ඇති නොකරයි. නමුත් මෙම තත්වාරෝපිත ක්‍රියාවලිය ප්‍රමාණය ඉක්මවාගියවිටදී ඒ තුළින් වර්ධනයක් ගැටළු රාශියක් ඇති කරයි.

ප්‍රේරණයන්ගේ සමෝධානය හෙවත් ඒකීකරණය

විවිධ අවස්ථාවන්හිදී එක් එක් ප්‍රේරණයන් පුද්ගලයා ව ක්‍රියාකාරීබවට පොළඹවයි. නමුත් එකවිටම එකකට වඩා වැඩි ප්‍රේරණයන් සංඛ්‍යාවක් පෙනී සිටින විට සහ වැඩි ප්‍රේරණයන් ගණනක් පුද්ගලයා ව ක්‍රියාකාරීත්වයට පොළඹවන විට ඔහු දරුණු ගැටුමක සංඥාවක් දක්වයි. ඔහු දෙගිඩියාවක සිටින අතර ඔහුට මෙම ගැටලුව විසඳගැනීමට සිදුවේ. ඇතැම්විට ඔහු තුළ ඇති එක් සුවිශේෂී ප්‍රේරණයක් වඩා උසස්බවට හා බලවත්බවට පත්වී සෙසු ප්‍රේරණයන්ට විද්‍යමාන නොවීමට සලස්වයි. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් එම සෙසු ප්‍රේරණයන් යටපත්වේ. එබඳු ප්‍රේරණ යටපත්වීම වැලැක්වීමටනම් මෙම විවිධ ප්‍රේරණයන්ගේ සංකලනයක් ඇතිකරගැනීම අවශ්‍යවේ. එමනිසා පුද්ගල වර්ධනයෙහි සමතුලිතතාවයට ඔහුතුළ ඇති ප්‍රේරණයන්ගේ සංවිධානාත්මක බවක් අවශ්‍ය වේ. ප්‍රේරණයන්ගේ සංවිධානාත්මක බව යන්නෙන් අදහස් වන්නේ පුද්ගලයා තුළ ඇති ප්‍රේරණයන් අන්‍යෝන්‍ය වශයෙන් අනුගතවීම සහ ගැටුමක් සඳහා හේතු නොවන තත්වයකි. සංවිධානාත්මක තත්වයකදී ප්‍රේරණයන් සතුටුදායක මට්ටමකින් එකිනෙකට ගැලපීම සිදුවේ. එසේ වුවත් මෙහිදී ද මානසික ගැටුමක් නැතැයි පැවසිය නොහැක. ප්‍රේරණයන්ගේ සංවිධානාත්මක බව සමතුලිත හා සංකලනාත්මක ගතිලක්ෂණයක ඉතා වැදගත් අංගයකි. පුද්ගලයා තුළ විවිධ ප්‍රේරණයන් විවිධ මනෝභාවයන් සඳහා එකට එකතු වේ. ගතිලක්ෂණය යනු මනෝභාවයන්ගේ සංවිධානාත්මක බවට දෙනු ලබන නාමයයි. සංවිධානාත්මක හා සමතුලිත

ගතිලක්ෂණයක් තුළ මෙම මනෝභාවයන් සංවිධානාත්මකව හා සංකලනාත්මකව පවතී. සියලුම මනෝභාවයන් එක් ප්‍රධාන මනෝභාවයක් යටතට පමුණුවයි. උදාහරණ ලෙස, ආදර මනෝභාවය, මාතෘත්ව මනෝභාවය, මිත්‍රත්ව මනෝභාවය ආදී බොහෝ මනෝභාවයන් ආත්ම අභිමානය නැමති ප්‍රධාන මනෝභාවය යටතට පැමිණවීම දැක්විය හැකි ය. මේ ආකාරයට විවිධ මනෝභාවයන් හා ප්‍රේරණයන් මානසික ගැටලු ඇතිවන තත්වයන්ගෙන් අත්මිදී එකට එකතු වේ.

සාමාන්‍ය අනුගතවීම හා ප්‍රේරණයන්ගේ සමෝධානය යන දෙක එකිනෙකට සම්බන්ධ වේ. පුද්ගලයකු එකවිට ඇතිවන ප්‍රේරණයන් දෙකක් නිසා ක්ෂණික ආකුලබවකට පත්වේ. මෙම ප්‍රේරණයන් තෘප්තිමත් වීම සඳහා අපේක්ෂා කරන තත්වයන් අන්‍යෝන්‍ය වශයෙන් එකිනෙකට වෙනස්වුවහොත් මෙම ප්‍රේරණ දෙකට එකවර තෘප්තිමත් වීමට නොහැක. එමනිසා පුද්ගලයාගේ මෙම ප්‍රේරණයන් සංකලනය හා සංවිධානාත්මක වන්නේනම් එවිට එක් ප්‍රේරණයක් තෘප්තකර ගැනීම දුෂ්කර නොවේ. අනෙක් ප්‍රේරණය යටපත් කිරීමට ද අවශ්‍ය නොවේ. එමනිසා ප්‍රේරණයන් එකිනෙකට අනුගතවීම පහසු මෙන්ම සාමකාමී ද වේ.

මානව හැසිරීමෙහි ගතික ස්වභාවය

මානව හැසිරීමෙහි හා ජීවිතයෙහි විවිධ ප්‍රේරණයක් පිළිබඳව ඉහතින් කරන ලද විස්තරයෙන් පැහැදිලිවන පරිදි පුද්ගල වර්ධනය ගතිකබාවයෙන් හා වෙනස්වන ස්වභාවයෙන් යුක්ත ය. කිම්බෝල් යං (Kimball Young) මේ පිළිබඳව නිවරදි මතයක් ඉදිරිපත් කොට ඇත යන්නයි. එනම් පුද්ගලයා හා ඔහුගේ පරිසරයට සම්බන්ධ මානව වර්ධනයේ වෙනස්වීම අධ්‍යයනය කරනවිට පුද්ගල හැසිරීම නිවරදිව තේරුම්ගත හැකිවනු ඇත යන්නයි. සමාජ මනෝවිද්‍යාවේ මෑත කාලීන අධ්‍යයනයන් මගින් මානව වර්ධනයේ ගතික ස්වභාවය මැනවින් තහවුරු කොටගෙන

ඇත. මනෝවිද්‍යාඥයන්ට අමතරව මානවවිද්‍යාඥයන් හා සමාජවිද්‍යාඥයන් මානව වර්යාවේ ගතික ස්වභාවය තේරුම්ගැනීමට සැලකිය යුතු දායකත්වයක් ලබාදී ඇත.

වර්යාවේ හා අභිප්‍රේරණයේ ගතික ස්වභාවය එකිනෙකට වෙනස් මූලධර්ම දෙකක අන්‍යෝන්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය හා අන්තර්සබඳතාව මත පදනම් වෙයි. මෙම මූලධර්ම දෙකෙන් එකක් වන්නේ පුද්ගලයාගේ අවශ්‍යතා ප්‍රේරණ, විකීතවේග, ආශයන් යනාදියයි. අනෙක් මූලධර්මය වන්නේ පුද්ගලයාගේ අපේක්ෂා, සැලසුම් හා පුද්ගලයා ලබාගැනීමට බලාපොරොත්තු වන වස්තූන් යනාදියයි. මෙම මූලධර්ම දෙකෙන් එකක් වෙනස්වීමකට භාජනය වන ඕනෑම විටක මානව වර්යාව නොවැලැක්විය හැකි පරිදි එහි ග්‍රහණයට හසුවී සුදුසු පරිදි වෙනස්වීමට ලක්වේ. මේ ආකාරයට සමාජීය හා කායික යන මූලධර්ම දෙකම පුද්ගල වර්යාවේදී වැදගත් වේ. මේ හේතුව නිසා නූතන සමාජ මනෝවිද්‍යාඥයෝ මානව වර්යා බොහෝමයක් සමාජීය හා ජීවවිද්‍යාත්මක පදනමකින් යුක්තව සලකති.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ නාමාවලිය

- Andrew Michner et al (2004) Social Psychology, wordsworth, USA
- Berk. L.E. (2003) Child Development, prentice Hall, India.
- Hurlock, E.B.(1979) Personality Development, MC Graw Hill, New York
- Kalat.W.J. (2005), Introduction to Psychology, Wadsworth, USA
- Mash, E.J. Walfe, D.A. (1999) Abnormal child Psychology, International Thonson, London
- NewCombe, N. (1996) Child Development, Harper Collins College U. S.A
- Sharma K.R.& Sharma. R., Social Psychology, Atlantic publishers, New Delhi.,